

20121323235

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

Врз основа на член 17 точка ж), а во врска со член 51 од Законот за електронските комуникации („Службен весник на Република Македонија“, бр. 13/2005, 14/2007, 55/2007, 98/2008, 83/2010, 13/2012 и 59/2012), директорот на Агенцијата за електронски комуникации на ден 19.10.2012 година, донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ТЕРМИНИРАНИ И/ИЛИ ПРЕНОСНИ СЕГМЕНТИ НА ИЗНАЈМЕНИ ЛИНИИ

Член 1 Предмет

Со овој правилник се пропишуваат обврските, начинот и постапката за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии од страна на оператор со значителна пазарна моќ на релевантните пазари за продажба на производи и услуги на големо, број 9 и број 10 (во понатамошниот текст: оператор), со што ќе се овозможи нивно користење од страна на друг оператор и/или давател на јавни електронски комуникациски услуги (во понатамошниот текст: оператор-корисник).

Член 2 Дефиниции

Во овој правилник покрај дефинициите од Законот за електронските комуникации се употребуваат и дефиниции кои го имаат следното значење

- Терминиран сегмент на изнајмена линија претставува линк од корисник на операторот-корисник кој бара обезбедување на изнајмена линија до точката на присуство на преносната мрежа на изнајмени линии на Операторот. Операторот-корисник овој вид на изнајмена линија може да го користи за да понуди малопродажни услуги на корисници на други оператори или да го користи за свои сопствени потреби;

- Преносен сегмент на изнајмена линија претставува линк помеѓу две точки од преносната мрежа на изнајмени линии на Операторот. Операторот-корисник овој вид на изнајмена линија може да го користи за да понуди малопродажни услуги на корисници на други оператори или да го користи за свои сопствени потреби

Член 3 Принципи

Операторот при обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии ги применува следните принципи за:

- пристап до терминирани и преносни сегменти на изнајмени линии;
- недискриминација;
- транспарентност;
- контрола на цени и обврска за сметководство на трошоци и
- водење на посебно сметководство.

Член 4 Пристап

Операторот треба да ги исполни сите разумни барања за пристап до терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии, при што Агенцијата може да му воведи дополнителни обврски определени во член 51 од Законот за електронските комуникации.

Член 5 Недискриминација

Операторот при обезбедувањето на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии треба да применува слични услови во слични околности за субјекти што обезбедуваат слични услуги и треба изнајмените линии за други субјекти да ги обезбедува под еднакви услови и со еднаков квалитет како за своите сопствени услуги или услугите на своите деловни единици или партнери.

Член 6 Транспарентност

(1) Операторот треба во рок од 30 дена од денот на донесувањето на одлуката со која е определен за оператор со значителна пазарна моќ на релевантните пазари утврдени во член 1 на овој правилник, или одлуката за измена на одобрена понуда за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии, да достави до Агенцијата предлог на Понуда за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии (во понатамошниот текст: понуда).

(2) Понудата ја одобрува Агенцијата во рок од 30 дена од денот на нејзиното доставување до Агенцијата, а Операторот треба да ја објави понудата на својата веб страна во рок од пет дена од денот на добивањето на одобрението од Агенцијата.

(3) Цените во одобрената понуда Операторот треба да ги применува првиот ден од наредниот месец кој следи по месецот во кој е добиено одобрението од Агенцијата.

(4) Доколку предложената понуда не е во согласност со одредбите на Законот за електронските комуникации и прописите донесени врз основа на него, директорот на Агенцијата ќе донесе решение со кое ќе го задолжи Операторот да изврши измена на предлог понудата и во рок од 30 дена од денот на приемот на решението да достави изменет предлог на понуда. Агенцијата ја одобрува изменетата понуда во рок од 30 дена од денот на нејзиното доставување до Агенцијата.

(5) Кога Операторот доставува до Агенцијата измена на одобрената понуда по сопствена иницијатива, Агенцијата треба да се произнесе по истата во рок од 30 дена од денот на нејзиното доставување до Агенцијата.

(6) Одредбите од ставовите (2) и (3) на овој член кои се однесуваат на објавувањето и примената на понудата важат и за измените на одобрената понуда.

(7) Понудата особено треба да содржи:

а) технички карактеристики вклучувајќи ги и физичките и електричните карактеристики, деталните технички спецификации и спецификациите за перформансите што важат за крајната точка на мрежата, како и информации за квалитетот на услугата;

б) цени за почетно приклучување (како на пр. определена опрема, воспоставување на линии, тестирање, ангажирање на човечки ресурси) и месечен надоместок (тековни трошоци за одржување и користење на опрема и обезбедени ресурси), како и можните попусти за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии;

в) услови за обезбедување во кои мора да се содржани најмалку следните елементи:

1) информации во врска со процедурата за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии;

2) рок за обезбедување на пристап до терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии кој се засметува од денот на склучување на договорот за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии и кој треба да биде пократок од роковите утврдени во Прилог 1 на овој правилник, освен во случај кога Операторот ќе докаже дека не постојат технички услови за да се обезбеди изведба на пристапот во предвидениот рок, што ќе биде одобрено со решение на Агенцијата кое се објавува на нејзината веб страна;

3) времетраење на договорот за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии, како и условите и начините за предвременно раскинување или продолжување на истиот;

4) време за отстранување на пречки, кое што се пресметува врз основа на просечно време што му е потребно на Операторот за да ја отстрани пречката и за повторно да ја воспостави изнајмената линија, почнувајќи од времето кога е примено известувањето за пречка, при што се земаат предвид 80% од сите отстраните пречки на изнајмени линии од ист тип во сразмерно долг временски период. Кога за ист вид на изнајмена линија се нудат различни класи на квалитет на поправка, се објавуваат различни времиња за отстранување на пречки и

г) сите постапки за обештетување.

Член 7

Контрола на цени и обврска за сметководство на трошоци

(1) Цените за терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии што ги обезбедува Операторот треба да се базирани на трошоци. Истите треба да бидат одраз само на трошоците за основните мрежни елементи и услугите кои се побарани вклучувајќи и разумен поврат на инвестицијата. Агенцијата може да утврди различна методологија од онаа на Операторот за пресметка на цени на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии.

(2) Операторот во понудата објавува поединечни цени за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии

(3) Цените за обезбедување на терминирани сегменти на изнајмени линии треба да бидат поделени на следните сегменти за воздушни растојанија на изнајмена линија и тоа:

- месечно изнајмување на терминиран сегмент на изнајмена линија до 300 м;
- месечно изнајмување на терминиран сегмент на изнајмена линија од 300 м до 3 км со инкремент од 100 м;
- месечно изнајмување на терминиран сегмент на изнајмена линија поголема од 3 км со инкремент од 1 км.

(4) Цените за преносни сегменти на изнајмени линии треба да бидат поделени на следните сегменти за воздушни растојанија на изнајмена линија и тоа:

- месечно изнајмување на преносен сегмент на изнајмена линија до 50 км со инкремент од 1 км;
- месечно изнајмување на преносен сегмент на изнајмена линија од 50 км до 200 км со инкремент од 10 км.

(5) Во цените за терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии треба да бидат вклучени трошоците за следните мрежни компоненти и тоа за:

1. Терминирани сегменти на изнајмени линии:

- локална јамка заедно со опрема за термирање на мрежата, кабли до корисникот (заедно со ровови и кабелска канализација) и разделник;

- кабли од разделникот до точка на присуство на преносната мрежа PoP (Point of Presence) од Операторот.

- активни уреди лоцирани од корисникот до точка на присуство на преносната мрежа PoP;

- активна опрема наменета за пренос на сообраќајот од терминиран сегмент на PoP на изнајмената линија од преносната мрежа на операторот;

2. Преносни сегменти на изнајмени линии:

- почетен мултиплексер MUX (заедно со линиска картичка)

- кабли за преносната мрежа (заедно со ровови и кабелска канализација помеѓу две PoP;

- активна опрема на преносната мрежа помеѓу две PoP;

- краен мултиплексер MUX (заедно со линиска картичка).

(6) При утврдувањето на обврската од ставот (1) од овој член, Агенцијата ќе ја користи LRIC методологијата со можност долгорочната предвидлива вредност на мрежните елементи неопходни за обезбедување на терминирани и преносни сегменти на изнајмени линии да ги пресметува користејќи ги како основа тековните трошоци на операторот.

Член 8

Водење на посебно сметководство

Операторот треба да води посебно сметководство за активностите поврзани со обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии во согласност со одредбите од членот 47 на Законот за електронските комуникации.

Член 9

Склучување на договор

(1) Кога до Операторот ќе биде доставено барање за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии, Операторот во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето склучува договор со барателот, освен во случаите предвидени во став (2) на овој член.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, доколку Операторот смета дека не се исполнети техничките услови за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии, во рок од 10 дена од денот на приемот на барањето писмено го известува барателот за причините за одбивање на барањето.

(3) Барателот има право во рок од 10 дена од денот на приемот на известувањето за одбивање на барањето да побара од Агенцијата да ја утврди неговата основаност.

(4) Агенцијата во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето од став (3) на овој член ја утврдува основаноста на одбивањето на барањето. Доколку утврди дека Операторот неосновано го одбил барањето, Агенцијата со решение ќе го задолжи Операторот во рок од 30 дена да склучи договор за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии и да ја реализира бараната услуга.

(5) Склучените договори за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии треба да ги содржат сите елементи од објавената понуда од членот 6 на овој правилник.

(6) Склучените договори за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии, Операторот ги доставува до Агенцијата во рок од пет дена од денот на нивното склучување. Агенцијата ќе ги објави оние делови од договорите на својата веб страна кои не се од доверлив карактер согласно одредбите од Законот за електронските комуникации, прописите донесени врз основа на него и друг закон.

Член 10
Решавање на спорови

(1) Доколку Агенцијата по службена должност утврди дека договорот за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии не е во согласност со условите утврдени во објавената понуда од член 6 на овој правилник ќе донесе решение со кое ќе го задолжи Операторот во рок од 10 дена од денот на приемот на решението да ги отстрани утврдените неправилности.

(2) Во случај на спор по одредбите на договорот за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии, Агенцијата по барање на една од страните ќе одлучи согласно одредбите од членовите 122 до 133 на Законот за електронските комуникации.

(3) Договорот за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии задолжително треба да содржи одредби за договорна казна во случај кога Операторот не се придржува кон предвидениот рок за пристап од член 6 став (7) точка в) потточка 2) на овој правилник. Договорната казна треба да ја покрие штетата што му е нанесена на Операторот-Корисник предизвикана од задоцнетата реализација или изгубената добивка од услугите.

Член 11
Извештај

(1) Операторот треба податоците за квалитет на изнајмените линии утврдени во Прилог 3 којшто е составен дел на овој правилник да ги достави до Агенцијата и да ги објави на својата веб страна најдоцна до 31 март во тековната година за претходната година.

(2) Операторот податоците од ставот (1) на овој член ги доставува до Агенцијата и на нејзино барање во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето.

(3) Агенцијата ја проверува точноста и вистинитоста на доставените податоци и за таа цел може да бара Операторот да и достави извештаи од направени мерења и друга документација.

(4) Доколку Агенцијата оцени, а условите на пазарот тоа го бараат, Агенцијата може да му наметне на Операторот поинакви мерки за квалитет на изнајмени линии од оние утврдени со овој правилник, а во согласност со препораките на Европската комисија и најдобрата Европска практика.

(5) Агенцијата на својата веб страна секоја година ги објавува податоците за квалитет на изнајмените линии.

ПРИЛОГ 1

Т А Б Е Л А
со рокови за обезбедување на поединечни видови на изнајмени линии ¹

Капацитет	Рок за изведба
64 kbit/s изнајмени линии	18 календарски денови
2 Mbit/s неструктурирани изнајмени линии	30 календарски денови
2 Mbit/s структурирани изнајмени линии	33 календарски денови
34 Mbit/s неструктурирани изнајмени линии	52 календарски денови

---

¹ Роковите за изведба на приклучување се превземени од Препораката на Европската Комисија С (2005) 103/1 final од 21 јануари 2005 година

Член 12
Преодни одредби

Македонски Телеком” АД за електронски комуникации-Скопје, како определен оператор со значителна пазарна моќ на релевантните пазари за продажба на производи и услуги на големо број 9 и број 10, треба во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој правилник да достави до Агенцијата на одобрување предлог понуда за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии, усогласена со одредбите на овој правилник.

Член 13
Престанок на важност

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за обезбедување на терминирани и/или преносни сегменти на изнајмени линии (“Службен весник на Република Македонија“ број 112/2008).

Член 14
Влегување во сила

Овој правилник влегува во сила со денот на неговото објавување во “Службен весник на Република Македонија”.

По влегувањето во сила овој правилник ќе биде објавен и на веб страната на Агенцијата.

Бр. 02-3701/1
22 октомври 2012 година
Скопје

Директор,
Робер Орданоски, с.р.

ПРИЛОГ 3**ПОДАТОЦИ ЗА КВАЛИТЕТ НА ИЗНАЈМЕНИ ЛИНИИ****А. Рок за изведба на почетно приклучување (период 1 јануари - 31 декември⁴)**

Тип на изнајмена линија	Рок за изведба (во денови) Вкупно ⁵	Рок за изведба (во денови) Национални ⁶	Рок за изведба (во денови) Меѓународни ⁷
64 kbit/s			
2048 kbit/s, неструктурирана			
2048 kbit/s, структурирана			
34 Mbit/s, неструктурирана			
34 Mbit/s, структурирана			
155 Mbit/s			

Б. Рок за отстранување на пречки (период 1 јануари - 31 декември⁴)

Тип на изнајмена линија	Начин на одржување ⁸	Рок за изведба (во денови) Вкупно ⁹	Рок за изведба (во денови) Национални ¹⁰	Рок за изведба (во денови) Меѓународни ¹¹
64 kbit/s				
2048 kbit/s, неструктурирана				
2048 kbit/s, структурирана				
34 Mbit/s, неструктурирана				
34 Mbit/s, структурирана				
155 Mbit/s				

В. Нерасположивост со изнајмени линии (период 1 јануари - 31 декември⁴)

Тип на изнајмена линија	Средно времетраење на нерасположивост (%) ¹²	Коментар
64 kbit/s		

2048 kbit/s, неструктурирана		
2048 kbit/s, структурирана		
34 Mbit/s, неструктурирана		
34 Mbit/s, структурирана		
155 Mbit/s		

Појаснувања:

4. Периодот се однесува на календарска година.
5. Типичен рок за изведба на приклучување е времето во кое успешно се остварени 95% од изнајмените линии, мерен во календарски денови започнувајќи од денот на поднесување на барањето за приклучување.
6. Овој рок е ист како во претходната точка, само се однесува за националните изнајмени линии.
7. Овој рок е ист како во претходната точка, само се однесува за меѓународните изнајмени линии.
8. Кога за ист вид на изнајмена линија се нудат различни класи на квалитет на поправка, се објавуваат различните типични времиња за одстранување на пречки. Кога се нуди само една класа на квалитет, таа колона се остава празна.
9. Време за отстранување на пречка е време во кое успешно се отстранети 80% од пречките, мерено во часови од времето на пријавување на пречката до поправка на пречката.
10. Овој рок е ист како во претходната точка, само се однесува за националните изнајмени линии.
11. Овој рок е ист како во претходната точка, само се однесува за меѓународни изнајмени линии.
12. Средното времетраење на нерасположливост на изнајмена линија се определува како:

$$\frac{\text{вкупно времетраење на нерасположливост (во часови) за сите изнајмени линии од ист тип}}{\text{разгледуван период (во часови) x број на изнајмени линии од ист тип}} \times 100\%$$

Времетраењето на нерасположливост започнува со пријавата на пречка и завршува со отстранување на пречката, како и доколку е потребно и известување до корисникот за отстранување на пречката.